

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยสหวิทยาการ ท่าพระจันทร์ โทร. 81-2857 (วราณนท์) โทรสาร 02-623-5250

ที่ ศธ 0516.46/ว.1387

วันที่ 4 กันยายน 2558

เรื่อง ขอเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีจากการจัดการความรู้ของวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประจำปีการศึกษา 2557

เรียน คณาจารย์วิทยาลัยสหวิทยาการ ทุกท่าน

ด้วยคณะกรรมการจัดการความรู้ (KM) วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการตามแผนการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ 2558 (ปีการศึกษา 2557) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี โดยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย โดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร นั้น

วิทยาลัยสหวิทยาการ ขอเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีจากการจัดการความรู้ของวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2557 เพื่อให้คณาจารย์ได้ใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ต่างๆ และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงในด้านการเรียนการสอน และเป็นเทคนิคในการเขียนขอทุนสนับสนุนการวิจัยใน ปีงบประมาณ 2558 , 2559 ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ศาสตราจารย์ วันหนึ่ วาสิกะสิน)

คณบดีวิทยาลัยสหวิทยาการ

**แนวปฏิบัติที่ดี
จากการจัดการความรู้
ประจำปีการศึกษา 2557**

วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำนำ

การจัดการความรู้ หรือ Knowledge Management เป็นกิจกรรมที่รวบรวมองค์ความรู้ ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด วิทยาลัยสหวิทยาการ ได้ดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการจัดการความรู้ (KM) และดำเนินการตามแผนการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ 2558 (ปีการศึกษา 2557) ได้เชิญวิทยากรผู้มีประสบการณ์ตรง มาจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี โดยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิต บัณฑิตและด้านการวิจัย

ดังนั้นการจัดการความรู้ในวิทยาลัยสหวิทยาการจึงเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อมหาวิทยาลัย และจะสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการสร้างจิตสำนึกของบุคลากรในการพัฒนาตนเองและพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่องโดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันร่วมแสวงหาปัญญาและสร้างสรรค์กิจกรรมที่มีคุณค่าสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่มหาวิทยาลัย วิทยาลัยสหวิทยาการได้ตระหนักถึงความสำคัญการพัฒนาสถาบันสู่การเรียนรู้ จึงได้จัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย เพื่อเพิ่มศักยภาพและพัฒนางานด้านการเรียนการสอนและด้านการวิจัยให้แก่คณาจารย์

คณะกรรมการจัดการความรู้ (KM) วิทยาลัยสหวิทยาการ

สารบัญ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management – KM)	1
การจัดการความรู้ในวิทยาลัยสหวิทยาการ	4
1.ด้านการผลิตบัณฑิต	4
- การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Active Learning ในรายวิชา TU 100	4
2.ด้านการวิจัย	7
- การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการวิจัยแบบบูรณาการ	7
- การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการจัดการความรู้ว่าด้วยการวิจัยแบบบูรณาการสู่ชุมชน	8
- การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	9
ภาพกิจกรรมการจัดการความรู้	14

การจัดการความรู้ (Knowledge Management – KM)

การจัดการความรู้ หรือ Knowledge Management เป็นกิจกรรมที่รวบรวมองค์ความรู้ ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุดโดยที่ความรู้มี 2 ประเภท คือ

1. ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ บางครั้ง จึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม
2. ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม

การจัดการความรู้ หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า KM เป็นเครื่องมือ เพื่อใช้ในการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 3 ประการไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ บรรลุเป้าหมายของงาน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน และบรรลุเป้าหมายการพัฒนางานองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

แนวทางการจัดทำ KM ในวิทยาลัยสหวิทยาการ

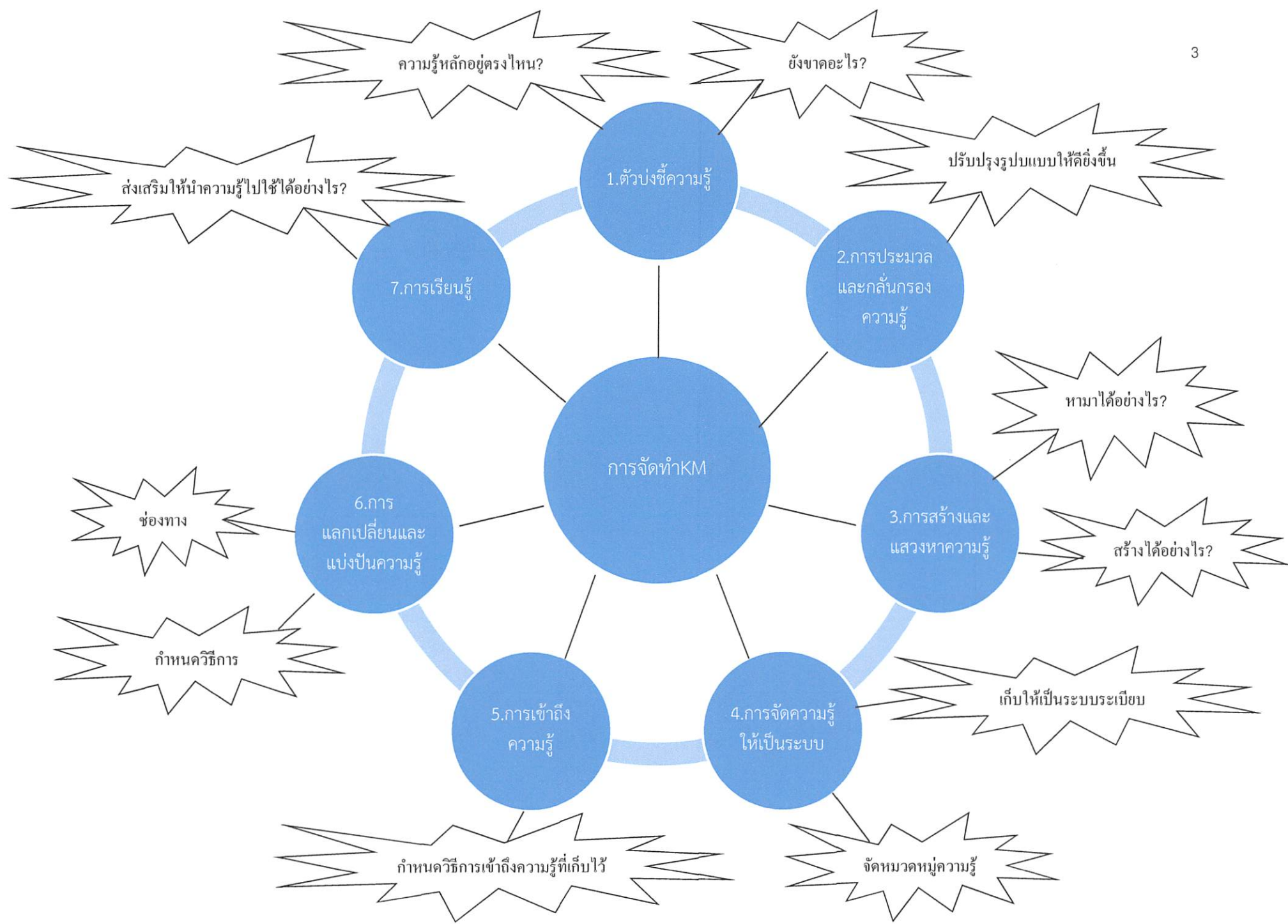
1. กำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการความรู้ของวิทยาลัยสหวิทยาการ ให้ครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย
2. กำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย อย่างชัดเจนตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1
3. แบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีตามประเด็นความรู้ที่กำหนด และเผยแพร่ไปสู่บุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด
4. รวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้ อื่นๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge)

5. มีการนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ในปีการศึกษาปัจจุบันหรือปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง

กระบวนการจัดการความรู้

กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เกิดพัฒนาการของความรู้ หรือการจัดการความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ

1. การบ่งชี้ความรู้ เป็นการพิจารณาว่าองค์กรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายคืออะไร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เราจำเป็นต้องใช้อะไร ขณะนี้เรามีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด อยู่ที่ใคร
2. การสร้างและแสวงหาความรู้ เช่นการสร้างความรู้ใหม่ แสวงหาความรู้จากภายนอก รักษาความรู้เก่า กำจัดความรู้ที่ใช้ไม่ได้แล้ว
3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ เป็นการวางโครงสร้างความรู้ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบในอนาคต
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ เช่น ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์
5. การเข้าถึงความรู้ เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) Web board บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ทำได้หลายวิธีการ โดยกรณีเป็น Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็นเอกสาร ฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็น Tacit Knowledge จัดทำเป็นระบบ ทีมข้ามสายงาน กิจกรรมกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบพี่เลี้ยง การสับเปลี่ยนงาน การยืมตัว เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น
7. การเรียนรู้ ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่นเกิดระบบการเรียนรู้จากสร้างองค์ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

การจัดการความรู้ในวิทยาลัยสหวิทยาการ

ทำไมต้องทำ KM

วิทยาลัยสหวิทยาการได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้มีการจัดการความรู้ เพื่อมุ่งสู่สถาบันแห่งการเรียนรู้ โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยงาน ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้วิทยาลัยสหวิทยาการมีกระบวนการในการบริหารจัดการความรู้ในหน่วยงาน ประกอบด้วย การระบุนิยามความรู้ การคัดเลือก การรวบรวม การจัดเก็บความรู้ การเข้าถึงข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยฯ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในหน่วยงาน การกำหนดแนววิสัยปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ในหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น ให้ครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย ดังนี้

1.ด้านการผลิตบัณฑิต

มีการจัดการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) 1 ครั้ง โดยจัดการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเรียนการสอนแบบ Active Learning ในรายวิชา TU 100 พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Active Learning ในรายวิชา TU 100 พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม

โดย อาจารย์ ดร. ณัฐพล แสงอรุณ และ อาจารย์ ทักษกร บัวล้อม
วันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม 2558 เวลา 12.00 – 13.00 น.

Active Learning คือ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำ มากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การเรียนรู้โดยการค้นคว้าข้อมูล, การอ่าน, การเขียน, การโต้ตอบ, และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์, การสังเคราะห์, และการประเมินค่า ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า Active Learning คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการคือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receiver) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

ลักษณะของ Active Learning ในรายวิชา TU 100

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning มีดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างสูงสุด
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล, ข่าวสาร, สารสนเทศ, และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปทบทวนของผู้เรียน

บทบาทของอาจารย์ผู้สอนรายวิชา TU 100 กับ Active Learning

บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของ Active Learning มีดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน
2. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
4. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย
6. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม
7. อาจารย์ผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียน

รูปแบบของ Active Learning ในรายวิชา TU 100

การจัดการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล, การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก, และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี ได้แก่

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดคนเดียว 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดกลุ่มๆ ละ 3-6 คน
3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอาจารย์จะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา
4. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or reactions to videos) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือ การร่วมกันสรุปเป็นรายการกลุ่ม
5. การเรียนรู้แบบโต้เถียง (Student debates) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม
6. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้อยู่แล้ว
7. การเรียนรู้แบบแบบโครงงาน (project-based learning) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้, วางแผนการเรียนรู้, เรียนรู้ตามแผน, สรุปความรู้หรือสร้างผลงาน, และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้
8. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด
9. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน
10. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่นๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ทั้งนี้ วิทยากรทั้งสองท่านได้ตั้งข้อสังเกตว่า ควรนำประเด็นร่วมสมัยที่อยู่ในความสนใจของนักศึกษามาเป็นโจทย์เริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อให้ นักศึกษามีความสนุกและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมชั้นเรียน ดังนั้น ภาระอย่างหนึ่งของผู้สอนวิชานี้ก็คือ การติดตามความเคลื่อนไหวหรือก้าวให้ทันกระแสหรือวัฒนธรรมของคนที่อยู่ในวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

1.ด้านการวิจัย

มีการจัดการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) ด้านการวิจัย มาจัดการสัมมนา 3 ครั้ง ได้แก่

- 1) เรื่องการวิจัยแบบบูรณาการ
- 2) เรื่องการจัดการความรู้ด้วยการวิจัยแบบบูรณาการสู่ชุมชน
- 3) เรื่องการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการวิจัยแบบบูรณาการ

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทยา สุวคันธ์

วันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม 2558 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ตัวอย่างงานวิจัยกลุ่มของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทยา สุวคันธ์ ที่มีนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ มาทำวิจัยร่วมกัน เรื่อง “การวิเคราะห์ผลกระทบนโยบายการเปิดเขตเศรษฐกิจชายแดนแม่สอด (ไทย) – เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี (พม่า) ภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)”

1.ประเด็นปัญหาของการวิจัยที่มีนักวิจัยมากกว่า 1 คน

แม้ว่าจะเป็นข้อดีของความหลากหลายในงานวิจัยแบบบูรณาการ ที่รวมศาสตร์หรือองค์ความรู้หลายๆ ด้านเข้าด้วยกัน แต่จะมีปัญหาที่พบดังนี้

1.1 การแบ่งงานกับการเขียน แต่ละคนจะมีรูปแบบการเขียนที่ต่างกัน ได้แก่ สำนวน ภาษา คำศัพท์ และการตีความหัวหน้าโครงการจะต้องรวบรวมและเรียบเรียงใหม่ให้เนื้อหาเป็นข้อมูลเป็นแนวเดียวกัน

1.2 แต่ละคนมีเวลาไม่ตรงกันในการลงภาคสนาม จึงต้องมีการตกลงกันว่า ก่อนและหลังลงภาคสนามจะต้องมีการเก็บข้อมูลและสรุปข้อมูลอย่างไร

1.3 การลงภาคสนามกับหน่วยงานต่างๆ ทั้ง 3 ครั้ง 3 หน่วยงานให้ข้อมูลไม่ตรงกันจะต้องมีการสรุปเนื้อหาข้อเท็จจริง

โดยสรุปคือปัญหาเรื่องการเขียน การรวมเนื้อหาและการลงพื้นที่ จะต้องสรุปให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการประสานงานต่างๆ ต้องใช้เวลา

2.ประเด็นข้อดีของการทำวิจัยกลุ่ม

2.1 ทำให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างของคนอื่น มีการแลกเปลี่ยนประเด็นต่างๆ ทำให้เข้าใจวิธีคิดของคนอื่นๆ ด้วย สามารถนำจุดแข็งมาต่อเติมเสริมกันและกันได้

2.2 หากมีนักวิจัยรุ่นใหม่เข้ามาร่วมวิจัย จะเป็นการฝึกฝนที่ดี ได้เรียนรู้ประสบการณ์จากนักวิจัยรุ่นพี่

2.3 เป็นการก้าวไปสู่การวิจัยแบบเครือข่ายต่อไป

2.4 ฝึกการทำงานเป็นทีม ให้ทุกคนรู้จักรับผิดชอบงานตามกรอบของงาน และเรียนรู้เรื่องการบริหารการเงินและการบริหารคน

3.ประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อเสนอแนะ

3.1 จัดเวทีวิจัย โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก มาให้ความเห็นในแต่ละมิติ หรือ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนงานวิจัยของคณาจารย์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยให้ความเห็น

3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่อ่านงานวิจัยแต่ละท่านก็ต่างไป หากมีงานวิจัยใดไม่ผ่าน ก็จะหาท่านอื่นๆ มาอ่านงานวิจัย วิทยาลัยสหวิทยาการได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทุกท่านทำงานวิจัย และนำผลงานไปขอตำแหน่งทางวิชาการ

3.3 ก่อนที่งานวิจัยจะเขียนเสร็จ ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยให้คำแนะนำในระหว่างที่เขียนรายงานการวิจัย ดีกว่าเขียนเสร็จแล้วมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านในตอนท้าย

การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการจัดการความรู้ด้วยการวิจัยแบบบูรณาการสู่ชุมชน

โดย อาจารย์ ดร. วรณรัตน์ รัตนวรารักษ์

วันจันทร์ที่ 29 มิถุนายน 2558 เวลา 11.00 – 14.00 น.

1.ประเด็นด้านเนื้อหา

1.1 ความหมายการบูรณาการ คือ การผสมผสานเชื่อมโยงเข้าเป็นเนื้อหาเดียวกัน เพื่อให้เห็นภาพใหม่ เป็นองค์ความรู้ใหม่

1.2 ความหมายและความสำคัญของการวิจัยแบบบูรณาการ เป็นการวิจัยในลักษณะวิจัยประยุกต์ที่ผสมผสาน เรื่องคน ความรู้ งบประมาณ ให้เกิดคุณค่าสูงสุด เพื่อเชื่อมโยงคำตอบให้ได้องค์ความรู้เป็นเนื้อหาเดียวกัน โดยใช้ศาสตร์หรือวิทยาการจากหลายสาขา โดยคำตอบหนึ่งๆ อาจใช้การวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

1.3 หลักการคือมุ่งให้ได้คำตอบที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์แบบในองค์รวม

1.4 กระบวนการดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยซึ่ง จะมีขั้นตอนต่างๆ อาทิเช่น กำหนดปัญหาการวิจัยที่มีการบูรณาการตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไป กำหนดสมมติฐาน เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยโดยมีการบูรณาการคำตอบทั้งหมด

2.ประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.1 ตัวอย่างงานวิจัยแบบบูรณาการ ที่ได้ดำเนินการแล้วได้แก่ เรื่องการใช้ละครในงานสร้างเสริมสุขภาพ (ด้านชีวะอนามัย ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม) โดยใช้กิจกรรมละลายพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายก่อนให้ความรู้ โดยการใช้ละครที่มีตัวการ์ตูนมาทำให้นักเรียนรู้สึกว่าใกล้ตัว ทำให้จำได้แม่นยำ และตัวอย่างงานวิจัยเรื่องการสร้างความตระหนักเรื่องความปลอดภัย ให้กับคนงานในโรงงาน ซึ่งประเด็นคือถ้าไม่บังคับจะไม่ปฏิบัติแม้จะรู้ว่าเป็นการป้องกันอุบัติเหตุ การใส่ความรู้ไปอย่างเดียวจะไม่ได้ผล ต้องมีการใส่ Health

Citracy ให้เกิดความสามารถในการใช้ข้อมูลสุขภาพที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้ มีอีกตัวอย่างงานวิจัยเรื่องการกำจัดขยะในชุมชนที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาต้องมีการ Focus Group ให้มีการรวมกลุ่มแล้วทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับขยะได้แก่การรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยใช้เอง

3.ประเด็นการถาม – ตอบ

3.1 ถาม : การรายงานผลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ จะทำอย่างไร?

ตอบ : ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลเชิงคุณภาพด้วย โดยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาสนับสนุน ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยสรุปผลตามประเด็นหรือคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย มาช่วยอธิบายสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3.2 ถาม : การวิจัยแบบนี้หาทีมักวิจัยยากไหม?

ตอบ : ค่อนข้างยาก ต้องขยาคิดและต้องหาคนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือหน่วยงานต่างๆ ที่จะสามารถเห็นประโยชน์ของการนำงานวิจัยไปใช้ได้จริงๆ

3.3 ถาม : นักวิจัยบางท่านเกิดความสับสน เพราะถึงจุดอิมตัวว่าจะศึกษาเรื่องอะไรดี?

ตอบ : อาจต้องขยายประเด็นอื่นๆ ที่ต่างจากพื้นฐานเดิมของผู้วิจัยต้องทบทวนตัวเองว่าสนใจอะไรอยู่ แล้วหาจุดเชื่อม อาจจะมีบางจุดที่มองเห็น

3.4 ถาม : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่งเสริมการวิจัยแบบบูรณาการ แต่สุดท้ายเอาผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็น Specialist มาประเมิน?

ตอบ : อาจเพิ่มจำนวน Reader ในสาขาต่างๆ

การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

โดย รองศาสตราจารย์สายฝน สุเอียนทรเมธี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอฬาร รัตนภักดี

อาจารย์ ดร.โชมลี มีภักดี

วันพุธที่ 19 สิงหาคม 2558 เวลา 12.00 – 13.30 น.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยา กล่าวเปิดประชุม และขอให้วิทยากรผู้วิจัย ทั้ง 3 ท่าน เล่าประเด็นเกี่ยวกับงานวิจัย ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ ผลการศึกษา การนำไปใช้ประโยชน์ และขอให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วย

1. ประเด็นการถาม – ตอบ

1.1 คำถาม : ขอให้อาจารย์ยกตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาใช้ประโยชน์

ตอบ : อาจารย์ ดร.โชมลี มีภักดี ได้จัดทำงานวิจัยเฉพาะทาง เรื่อง การศึกษาหารูปแบบการจัดการโบราณวัตถุ ในพิพิธภัณฑ์วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษาโบราณวัตถุและศิลปวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จังหวัดลำปาง และนำเสนอรูปแบบการจัดการโบราณวัตถุและศิลปวัตถุในพิพิธภัณฑ์วัดพระเจดีย์ขาวหลัง จังหวัดลำปาง เพื่อการเรียนรู้และการอนุรักษ์ จุดประสงค์หลักใน

การจัดทำงานวิจัย คือ เพื่อนำผลงานดังกล่าวไปใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ทางด้านโบราณคดี จึงได้ตัดสินใจทำงานวิจัยในหัวข้อนี้

1.2 คำถาม : อาจารย์ได้นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างไร

ตอบ การนำไปใช้ประโยชน์ : เนื่องจากประชาชนได้นำวัตถุมงคลมาถวายให้วัดเป็นจำนวนมาก เช่น พระรอด พระคง ศิลปะบ้านเชียง จึงได้สนใจจัดทำทะเบียนโบราณวัตถุเพื่อให้วัดมีหลักฐานชัดเจนว่ามีโบราณวัตถุใดบ้าง นักเรียนโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถมาศึกษาดูงานในพิพิธภัณฑ์นี้ได้ รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้เข้ามาท่องเที่ยว ศึกษาโบราณวัตถุดังกล่าว

1.3 คำถาม : อาจารย์มีปัญหาและอุปสรรคในการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือไม่

ตอบ : ไม่มีปัญหาในการดำเนินการใด ๆ

1.4 คำถาม : ประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม

ตอบ : ผู้วิจัย คาดว่าจะมีการจัดทำวิจัยต่อยอดต่อไป ซึ่งได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานในพื้นที่ใกล้เคียงวัดเจติยชาวลีไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และจะเสนอขออนุมัติงบประมาณสนับสนุนจากวิทยาลัยสหวิทยาการต่อไป

2. ประเด็นการถาม – ตอบ

2.1 คำถาม : ขอให้อาจารย์ยกตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาใช้ประโยชน์

ตอบ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอฬาร รัตนภักดี ได้นำเสนองานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์โดยนำเสนอ งานวิจัยเรื่อง เพลงพื้นบ้านภาคกลาง (Thai Folk Songs of Central Region) โครงการนี้ได้รับทุนสนับสนุน การวิจัยจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้เกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลางซึ่งชุมชนมีส่วนร่วม 2. เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในการสร้างสรรค์การสืบทอดและการ พิทักษ์รักษาเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งจะทำให้เกิดความพยายามในการพัฒนาแนวคิดและการปฏิบัติเพื่อ ปกป้องคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาด้านเพลงพื้นบ้าน ภาคกลาง 3. เพื่อปกป้องคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาด้านเพลง พื้นบ้านภาคกลาง อันจะนำไปสู่การเสนอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ และนำเสนอ ยูเนสโกให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติในลำดับต่อไป

2.2 คำถาม : ผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : ผลการดำเนินโครงการผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันมีเพลงพื้นบ้านภาคกลางในพื้นที่ 20 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ กำแพงเพชร จันทบุรี ชลบุรี ชัยนาท ตราด ตาก นครนายก นครปฐม นครสวรรค์ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ระยอง สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง และมีคณะเพลง พื้นบ้านทั้งสิ้น 37 คณะ ซึ่งบางคณะสามารถแสดงเพลงพื้นบ้านได้มากกว่า 1 ประเภท หากจำแนกตาม ประเภทของเพลงพื้นบ้าน คณะที่สามารถแสดงเพลงได้อย่างมีทั้งสิ้น 14 คณะ เพลงทรงเครื่อง 7 คณะ เพลง เรือ 9 คณะ ลำตัด 19 คณะ และเพลงอีแซว 9 คณะ

จากการวิจัยพบว่าปัจจุบันมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้านเพลงพื้นบ้านภาคกลางกำลังถูกคุกคาม โดยปัจจัยคุกคาม 4 ประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวิถีคุณค่านิยมไทย นโยบายและการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐและเอกชนไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง วิกฤตการณ์ทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ รวมถึง ภัยธรรมชาติ

ผู้วิจัยจึงดำเนินการกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผนแบบมีส่วนร่วม ขั้นดำเนินการ และขั้นตอนการตรวจสอบ จนถึงการยืนยันและให้ฉันทามติ นำมาซึ่งแนวทางและยุทธศาสตร์ ในการสงวนรักษาเพลงพื้นบ้านภาคกลางผ่านโครงการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เพลงพื้นบ้านดำรงอยู่ในสังคมไทยและมีการสืบทอดอย่างยั่งยืนต่อไป

2.3 คำถาม : อาจารย์ได้นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างไร

ตอบ : การนำไปใช้ประโยชน์ได้ดำเนินการคือ 1.ใช้เป็นฐานข้อมูลในการเสนอขึ้นทะเบียนเพลงพื้นบ้านภาคกลางเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ และนำเสนอยูเนสโกให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ 2.ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาคติชนวิทยา ในหัวข้อคติชนประเภทวรรณกรรมมุขปาฐะ(เพลงพื้นบ้าน) และหัวข้อ คติชนวิทยากับการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม 3.ใช้ในการบริการวิชาการสู่สังคม เช่น การอบรมการอ่านคำประพันธ์ร้อยกรองไทยและเพลงพื้นบ้านให้แก่ คณะครูศาสตร์และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีและคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และ 4. ใช้ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น เป็นข้อมูลในการจัดแสดงเพลงพื้นบ้านภาคกลาง เป็นการสร้างเครือข่ายของชมรมรักษ์เพลงพื้นบ้าน และเป็นความรู้ในการสืบทอดเพลงพื้นบ้านสู่เยาวชนรุ่นหลัง

2.4 คำถาม : อาจารย์มีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่

ตอบ : ในการทำวิจัยอยากต่อยอดไปลงพื้นที่ในภาคอื่นๆ ในประเทศไทยแต่กลัวจะมีปัญหาในด้านภาษา

3. ประเด็นการถาม – ตอบ

3.1 คำถาม : ขอให้อาจารย์ยกตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาใช้ประโยชน์

ตอบ : รองศาสตราจารย์สายฝน สุเอียนทรเมธี ได้นำเสนองานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์โดยนำเสนองานวิจัย 2 เรื่องคือ 1.การสังเคราะห์องค์ความรู้กระบวนการขัดเกลาทางสังคมของประเทศญี่ปุ่นที่ส่งผลต่อการเผชิญภาวะวิกฤติ (ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากศูนย์คุณธรรม) และ 2.ทุนทางสังคมกับการเสริมสร้างการปกครองท้องถิ่นการศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทย-ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ (ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันสัญญา ธรรมศักดิ์ เพื่อประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) โดย งานวิจัยเรื่องการสังเคราะห์องค์ความรู้กระบวนการขัดเกลาทางสังคมของประเทศญี่ปุ่นที่ส่งผลต่อการเผชิญภาวะวิกฤติ มีวัตถุประสงค์ คือ 1.เพื่อศึกษากระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เมื่อเผชิญภาวะวิกฤติของประเทศญี่ปุ่น 2. ศึกษาปัจจัยทางสังคม หรือปัจจัยอื่นๆที่มีบทบาทต่อการบริหารจัดการภัยพิบัติของประเทศญี่ปุ่น 3.ศึกษา

เปรียบเทียบแนวคิดในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเมื่อเกิดภาวะวิกฤตทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ และ 4.เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ วางแนวทางในการดำเนินงานขับเคลื่อนด้านคุณธรรมความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

3.2 คำถาม : ผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : ผลการศึกษาวัฒนธรรมการเตรียมรับมือกับภัยพิบัติและกระบวนการจัดเกลาทางสังคม (Socialization) เมื่อเผชิญภาวะวิกฤติของประเทศญี่ปุ่น ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ประสบการณ์การเผชิญภัยพิบัติจากการศึกษาผ่านตัวแทนการจัดเกลาทางสังคม 6 ตัวแทน คือ 1.โรงเรียน 2.พิพิธภัณฑ์/แหล่งเรียนรู้จากภัยพิบัติ 3.กลุ่ม/องค์กรอาสาสมัครจิตอาสา การรวมตัวของผู้ที่ได้รับผลกระทบ 4.องค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง 5.การปกครองส่วนท้องถิ่น 6.มหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัย โดยตัวแทนการจัดเกลาทั้ง 6 ตัวแทน เน้นการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ดังนี้

- 1.โรงเรียน จัดทำแนวทางการปฏิบัติตนของครูในสถานการณ์ต่างๆ และจัดทำคู่มือสำหรับผู้ปกครอง โดยเน้นนโยบายการเตรียมความพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน
2. พิพิธภัณฑ์/แหล่งเรียนรู้จากภัยพิบัติ จัดแสดงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์เพื่อให้ผู้เข้าชมเกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ของผู้ประสบภัยพิบัติ เผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณะ
- 3.กลุ่ม/องค์กรอาสาสมัครจิตอาสา การรวมตัวของผู้ที่ได้รับผลกระทบ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในชุมชนออนไลน์ จัดกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ เพื่อเผยแพร่ประสบการณ์ของอาสาสมัคร
- 4.องค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง สร้างเวทีประชุมร่วมกันเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยพิบัติ
- 5.การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม โครงการ ของท้องถิ่น
- 6.มหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัย สร้างความรู้ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยที่เป็นระบบ สร้างเวที สัมมนา จัดบริการการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการรับมือภัยพิบัติ

3.3 คำถาม : อาจารย์ได้นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างไร

ตอบ : ได้นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือ 1.นำผลการศึกษาจากงานวิจัยมาวางแนวทางการขับเคลื่อนในการทำงานของศูนย์คุณธรรม 2.ผู้วิจัยนำผลการศึกษาไปใช้เป็นเนื้อหาการเรียนการสอน และ 3.นำข้อผลการวิจัยเสนอไปยังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.4 คำถาม : ขอให้อาจารย์ยกตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาใช้ประโยชน์

ตอบ : รองศาสตราจารย์สายฝน สุเอียนทรมณี ได้นำเสนองานวิจัยเรื่องทุนทางสังคมกับการเสริมสร้างการปกครองท้องถิ่นการศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทย-ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ (ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันสัญญา ธรรมศักดิ์ เพื่อประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1.เพื่อศึกษาบทบาทของทุนทางสังคมที่มีส่วนส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ 2.เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของทุนทางสังคมที่มีส่วนส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ญี่ปุ่น และ

เกาหลีใต้ 3.เพื่อศึกษาบทเรียนที่ดี (Good Practice) ของการใช้ทุนทางสังคมในการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และ 4.เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและใช้ทุนทางสังคมในการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

3.5 คำถาม : ผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : งานวิจัยนี้นำเสนอข้อมูลตัวอย่างประสบการณ์การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ประเทศ คือ ไทย ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยในประเทศไทยนำเสนอประสบการณ์ทำงานของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่สร้างสภาพเมือง ขึ้นมาเป็นกลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนามาตรฐานของการมีส่วนร่วมของคนในเมืองจนต่อยอดเป็นนวัตกรรมการพัฒนา และประสบการณ์ทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมุ่น จังหวัดเชียงราย ที่ใช้ ธนาคุณความดี เป็นกลไกสำคัญในการสร้างกระบวนการพัฒนานำหลักพุทธธรรมนำการพัฒนาสร้างคนเก่งและคนดีให้เกิดในชุมชน

ประเทศญี่ปุ่น นำเสนอประสบการณ์ของเมืองชิโนะ ที่มีการสร้างกลไกการทำงานช่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบคณะกรรมการและเน้นการสร้างวัฒนธรรมร่วมในการตระหนักการทำงานเพื่อชุมชน รวมไปถึงการนำเสนอประสบการณ์ทำงานของชุมชนในเมืองนะโอะ และเมืองโนดะ ในด้านการดูแลผู้สูงอายุ และการฟื้นฟูเมืองหลังการเผชิญภัยพิบัติ

ประเทศเกาหลี นำเสนอประสบการณ์ของเทศบาลมหานครโซล กรุงโซล โดยมีการทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองผ่านกลไกของการสร้างองค์กรคลังปัญญาในเชิงการสร้างองค์ความรู้ให้กับท้องถิ่นและนำนโยบายท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติการ และการสร้างพื้นที่สาธารณะสร้างการมีส่วนร่วมจากคนในเมือง

3.6 คำถาม : ขอให้อาจารย์ยกตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาใช้ประโยชน์

ตอบ : งานวิจัยเรื่อง : ทุนทางสังคมกับการเสริมสร้างการปกครองท้องถิ่นการศึกษาเปรียบเทียบประเทศไทย-ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ ผู้วิจัยได้จัดเวทีการสัมมนาพร้อมกับสถาบันสัญญาธรรมศักดิ์ ฯ เรื่อง อนาคตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย วันที่ 6 กันยายน 2557 โดยเชิญกลุ่มเป้าหมายคือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดและท้องถิ่นในจังหวัดลำปางเข้ารับการฟังบรรยายจากเวทีสัมมนาและได้สังเคราะห์งานวิจัยเผยแพร่ให้กับองค์กรบริหารส่วนจังหวัดลำปาง และท้องถิ่นจังหวัดลำปางในการนำข้อมูลผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบายต่อไป

3.7 คำถาม : อาจารย์มีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ หรือมีประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม

ตอบ : ได้เสนอข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องการนำแนวคิดเรื่องทุนทางสังคมในการขยายต่อยอดองค์ความรู้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทางสังคม ต่อไป

ภาพกิจกรรมการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

